

اصول و روش‌های تدریس

(تأکید بر طراحی آموزشی و تدوین طرح درس)

ملیحه کمیجانی بزجلوئی

فریده حقائی، فاطمه نصیری، صادق ملکی آوارسین

اکبر ابراهیمی اورنگ، هادی جهدی کلوانق

عنوان و نام پدیدآور : اصول و روش‌های تدریس (تاکید بر طراحی آموزشی و تدوین طرح درس) / تدوین و تألیف ملیحه کمیجانی بزلوئی... [و دیگران] ؛ به سفارش اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی.

مشخصات نشر : تبریز: انتشارات آلتین، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۵۳۲ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۷۲-۰

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : تدوین و تألیف ملیحه کمیجانی بزلوئی، فریده حقانی، فاطمه نصیری، صادق ملکی آوارسین، اکبر ابراهیمی اورنگ و هادی جهدی کلوانق.

یادداشت : واژه‌نامه.

یادداشت : کتابنامه : ص ۵۳۲

موضوع : تدریس - روش‌شناسی

Teaching -- Methodology : روش

موضوع : تدریس اثربخش

Effective teaching : روش

شناسه افزوده : میجانی، ملیحه، ۱۳۵۳ -

شناسه افزوده : ایران. وزارت آموزش و پرورش. اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

رده بندی کنگره : ۳۰۰۲۵

رده بندی دیویی : ۳۰۲ / ۳۷۱

شماره کتابشناسی ملی : ۵۷۹۹۷۶۶

اصول و روش‌های تدریس (تاکید بر طراحی آموزشی و تدوین طرح درس)

به سفارش اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

شورای سیاست‌گذاری استان: جعفر پاشایی، فریده حقانی، ثریا حسین پور جاسیدی، صفی رحیمی، ناصر ابراهیمی
تدوین و تألیف: ملیحه کمیجانی بزلوئی، فریده حقانی، فاطمه نصیری، صادق ملکی آوارسین، اکبر ابراهیمی اورنگ،
هادی جهدی کلوانق

ناشر / چاپ / تعداد صفحه / تیراژ / قطع: آلتین / اول / ۵۳۲ / ۱۰۰۰ / وزیری

ویراستار علمی و ادبی: ملیحه کمیجانی بزلوئی

بازخوانی: یوسف قربانزاده، یوسف حبیبی

طراح جلد و اینفوگرافیک: ملیحه کمیجانی بزلوئی، زینب بخشی
لیتوگرافی / چاپ و صحافی / قیمت: افرنگ / امین / ۸۰۰۰۰ تومان همراه با سی‌دی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۷۲-۰

Email: yosefr4@yahoo.com web: www.Altin-E.ir Book.info.۹۶@gmail.com

مرکز پخش: خیابان امام خمینی (ره)، بازار بزرگ تربیت، زیرزمین، پلاک ۳۱

تلفن: ۰۹۱۴۴۱۲۷۴۹۹ - ۰۹۳۸۱۴۳۱۱۸۵ - ۰۴۱۳۵۵۳۱۹۶۷

این کتاب به صورت مجازی در دسترس است. برای مطالعه آن، به آدرس زیر مراجعه کنید.

پیشگفتار

در جهان امروز همگام با پیشرفت و توسعه‌ی حیرت‌آور علم و فناوری، آموزش دانش و فناوری توسعه و تحول‌یافته است و از طرفی تربیت نیروی انسانی یکی از برجسته‌ترین شاخص‌های تحول و پیشرفت جوامع محسوب می‌شود. چنین تحولی عملی نخواهد شد مگر اینکه طرز تفکر و عمل مدیران و کارگزاران نظام‌های آموزشی به‌ویژه معلمان تحول یابد. با بررسی‌های علمی، اهمیت «روش‌های آموزش» روزبه‌روز بیشتر نمایان می‌شود؛ به عبارت بهتر دانش و فناوری پویا به‌اندازه‌ای توسعه پیدا کرده است که تنها با آموزش و تعلیم دقیق و به‌کارگیری روش‌های علمی، استفاده از نتایج پژوهش‌های آموزشی وسیع و عمیق، همگامی با پیشرفت‌های جهان پویای حاضر میسر می‌باشد.

معلمی نوعی هنر محسوب می‌شود و معلم شایسته فردی است که علاوه بر داشتن علم و دانش کافی از رشته‌ی خود، به رموز و ابزار کارهای خاص این فن کاملاً آشنا بوده و بداند که چگونه طراحی کند، تدریس کند، چه اهدافی را در تدریس خود دنبال کند و برای نیل به این اهداف از چه وسایل و امکاناتی استفاده کند. گروه بر این معلم برجسته فردی است که با تأکید بر آموختن اصول و روش‌های خاص معلمی و انباشتن تجربه‌های علمی، به‌طور مستمر در کلاس‌های کارآموزی شرکت کرده و خود را در جریان آخرین تحولات مربوط به تعلیم و تربیت قرار دهد. همچنین ضمن آشنایی با روش‌های جدید و به‌تازگی به موقعیت‌های مختلف یادگیری از تلفیق روش‌های موجود، شیوه‌ای مناسب ابداع نماید تا بتواند محدودیت‌های موجود در فرایند تدریس خویش را برطرف ساخته و راه‌های مختلف رسیدن به هدف‌های نهایی تعلیم و تربیت را برای کودکان هموار سازد.

گروه مؤلفان

تابستان ۱۳۹۸

۱	مقدمه.....
۶	فصل ۱ فلسفه‌ی تعلیم و تربیت و نظریه‌های یادگیری
۷	۱-۱) مقدمه.....
۸	۲-۱) مکاتب فلسفی.....
۸	۱-۲-۱) ایدئالیسم.....
۱۰	۲-۲-۱) رئالیسم.....
۱۱	۳-۱) پراگماتیسم.....
۱۳	۳-۱) فلسفه‌ی تعلیم و تربیت.....
۱۵	۱-۳-۱) «نمای فلسفه‌ی تربیت».....
۱۷	۲-۳-۱) انواع فلسفه‌ی تربیتی.....
۲۲	۴-۱) تعریف نظریه.....
۲۳	۵-۱) نظریه‌ی یادگیری.....
۲۵	۱-۵-۱) نظریه‌های یادگیری رفتاری.....
۲۸	۲-۵-۱) نظریه‌های یادگیری شناخت‌گرا.....
۳۲	۳-۵-۱) نظریه‌های یادگیری ساخت‌گرا.....
۳۹	۴-۵-۱) نظریه‌ی آموزش ترغیبی.....
۴۳	۶-۱) خلاصه‌ی فصل.....
۴۶	۷-۱) پروژه‌ی تحقیقاتی.....
۴۸	فصل ۲ طراحی آموزشی و طرح درس
۴۹	۱-۲) مقدمه.....
۵۱	۲-۲) برنامه‌ی درسی.....
۵۱	۳-۲) برنامه‌ریزی درسی.....
۵۲	۴-۲) آموزش.....
۵۳	۵-۲) طراحی آموزشی.....
۵۴	۶-۲) عناصر طراحی آموزشی.....
۵۵	۷-۲) طرح درس.....
۵۷	۸-۲) انواع طرح درس.....
۵۷	۲-۸-۱) طرح درس کلی (سالانه، ترمی یا نیمسال).....

۵۹	۲-۸-۲) طرح درس روزانه.....
۶۱	۲-۹) کارکردهای طرح درس.....
۶۳	۲-۱۰) مؤلفه‌های ضروری طرح درس.....
۶۵	۲-۱۱) خلاصه‌ی فصل.....
۶۶	۲-۱۲) پروژه‌ی تحقیقاتی.....

۶۸

فصل ۳ اهداف آموزشی

۶۹	۳-۱) مقدمه.....
۶۹	۳-۲) برورت تعیین و تنظیم اهداف آموزشی.....
۶۹	۳-۲) انواع مختلف اهداف آموزشی.....
۷۰	۳-۱-۳) اهداف کلی.....
۷۰	۳-۱-۳) اهداف جزئی.....
۷۱	۳-۱-۳) روش نوشتن هدف کلی.....
۷۲	۳-۲-۳) اهداف جزئی.....
۷۳	۳-۳-۳) اهداف رفتاری.....
۷۴	۳-۳-۳) روش نوشتن اهداف رفتاری.....
۷۶	۳-۳-۳) فواید استفاده از اهداف رفتاری.....
۷۷	۳-۴) طبقه‌بندی اهداف آموزشی.....
۷۸	۳-۴-۱) حیطه‌ی شناختی.....
۸۶	۳-۴-۲) طبقه‌بندی تجدیدنظر شده‌ی حیطه‌ی شناختی.....
۹۱	۳-۴-۳) حیطه‌ی عاطفی.....
۹۶	۳-۴-۴) حیطه‌ی روانی - حرکتی.....
۱۰۲	۳-۵) نمونه کاربردی اهداف کلی و رفتاری در طرح درس.....
۱۰۳	۳-۶) خلاصه‌ی فصل.....
۱۰۴	۳-۷) پروژه‌ی تحقیقاتی.....

۱۰۶

فصل ۴ راهبردها و الگوهای تدریس

۱۰۷	۴-۱) مقدمه.....
۱۰۷	۴-۲) چارچوب آموزشی.....
۱۰۸	۴-۲-۱) الگوهای آموزشی.....
۱۰۹	۴-۲-۲) راهبردهای آموزشی.....
۱۱۵	۴-۲-۳) روش‌های آموزشی.....
۱۱۶	۴-۲-۴) فنون آموزشی (مهارت‌های آموزشی).....

۱۲۴	 سبک‌های تدریس (۵-۲-۴)
۱۲۶	 سبک‌های یادگیری (۶-۲-۴)
۱۲۹	 الگوهای تدریس (۳-۴)
۱۳۱	 خانواده‌ی الگوهای پردازش اطلاعات (خبرپردازی) (۱-۳-۴)
۱۳۳	 الگوی تفکر استقرایی (۱-۱-۳-۴)
۱۳۶	 الگوی دریافت مفهوم (۲-۱-۳-۴)
۱۴۲	 الگوی پیش‌سازمان‌دهنده (۳-۱-۳-۴)
۱۴۷	 الگوی یادسپاری (۴-۱-۳-۴)
۱۵۳	 الگوی بدیعه‌پردازی (سینکتیکز) (۵-۱-۳-۴)
۱۵۸	 الگوی کاوشگری علمی (۶-۱-۳-۴)
۱۶۳	 خانواده‌ی الگوهای نظام‌های رفتاری (۲-۳-۴)
۱۶۵	 الگوی یادگیری در حد تسلط یا تدریس تسلطی (۱-۲-۱-۴)
۱۶۸	 الگوی یادگیری برنامه‌ای (۲-۳-۴)
۱۷۲	 الگوی شباهتی (۳-۲-۳-۴)
۱۷۵	 الگوی موزون مستقیم (۴-۲-۳-۴)
۱۷۹	 خانواده‌ی الگوهای اجتماعی (۳-۳-۴)
۱۸۱	 الگوی کاوش گرایی، تخصیص گروهی (۱-۳-۳-۴)
۱۸۵	 الگوی کاوش به شیوه‌ی محاکم قضایی (۲-۳-۳-۴)
۱۸۹	 الگوی ایفای نقش (۳-۳-۳-۴)
۲۰۰	 خانواده‌ی الگوهای فردی (۴-۳-۴)
۲۰۲	 الگوی یادگیری به شیوه‌ی غیرمستقیم، اساتید (۱-۴-۳-۴)
۲۰۷	 الگوی ساخت‌گرایی (۵-۳-۴)
۲۱۰	 خلاصه‌ی فصل (۴-۴)
۲۱۲	 پروژه‌ی تحقیقاتی (۵-۴)

فصل ۵ روش‌های تدریس

۲۱۴	 مقدمه (۱-۵)
۲۱۵	 روش‌های تدریس فعال (۲-۵)
۲۱۶	 روش تدریس پرسش و پاسخ یا روش سقراطی (۱-۲-۵)
۲۲۰	 روش تدریس بارش مغزی یا طوفان فکری (۲-۲-۵)
۲۲۵	 روش تدریس مبتنی بر بازی (۳-۲-۵)
۲۲۹	 روش تدریس یادگیری معکوس (۴-۲-۵)

۲۳۲	 روش تدریس آزمایشگاهی (۵-۲-۵)
۲۳۸	 روش تدریس مطالعه‌ی موردی (۶-۲-۵)
۲۴۲	 روش تدریس مبتنی بر خلاقیت (۷-۲-۵)
۲۴۵	 روش تدریس گردش علمی (۸-۲-۵)
۲۵۰	 روش تدریس بحث گروهی (۹-۲-۵)
۲۵۹	 روش تدریس یادگیری اکتشافی (۱۰-۲-۵)
۲۶۵	 روش تدریس قضاوت عملکرد (۱۱-۲-۵)
۲۶۹	 روش تدریس روشن‌سازی طرز تلقی (۱۲-۲-۵)
۲۷۴	 روش تدریس اعضای گروه (۱۳-۲-۵)
۲۷۸	 روش تدریس کارایی گروه (۱۴-۲-۵)
۲۸۴	 روش تدریس حل مسئله (۱۵-۲-۵)
۲۹۰	 خلاصه‌ی فصل (۳-۵)
۲۹۱	 پروژه‌ی تحقیقاتی (۴-۵)

فصل ۶ رسانه‌های آموزشی

۲۹۴	
۲۹۵	 (۱-۶) مقدمه
۲۹۵	 (۲-۶) انواع مدل‌های ارتباطی
۲۹۵	 (۱-۲-۶) مدل انتقالی
۲۹۶	 (۲-۲-۶) مدل تعاملی
۲۹۶	 (۳-۶) ارتباط در آموزش
۲۹۸	 (۴-۶) رسانه
۲۹۸	 (۵-۶) رسانه‌ی آموزشی
۲۹۹	 (۶-۶) تفاوت رسانه‌ی آموزشی و ابزار آموزشی
۳۰۰	 (۷-۶) چند رسانه‌ای‌های آموزشی
۳۰۲	 (۸-۶) اهمیت کاربرد رسانه‌ها و نقش آن‌ها در آموزش
۳۰۳	 (۹-۶) انتخاب رسانه
۳۰۷	 (۱۰-۶) طبقه‌بندی رسانه‌های آموزشی از نظر تعامل
۳۰۷	 (۱-۱۰-۶) رسانه‌های غیرتعاملی
۳۰۷	 (۲-۱۰-۶) رسانه‌های تعاملی
۳۰۸	 (۱۱-۶) طبقه‌بندی رسانه‌های آموزشی از نظر ویژگی
۳۰۸	 (۱-۱۱-۶) رسانه‌های نوشتاری
۳۰۹	 (۲-۱۱-۶) رسانه‌های شنیداری

۳۱۰	۳-۱۱-۶ رسانه‌های دیداری
۳۱۱	۳-۱۱-۶ (۱-۳) تصاویر ثابت غیر انعکاسی
۳۱۲	۳-۱۱-۶ (۲-۳) تصاویر ثابت انعکاسی
۳۱۳	۳-۱۱-۶ (۳-۳) تصاویر ترسیمی و گرافیکی
۳۱۴	۳-۱۱-۶ (۴-۳) تصاویر متحرک
۳۱۴	۱۲-۶ خلاصه‌ی فصل
۳۱۶	۱۳-۶ پروژه‌ی تحقیقاتی

۳۱۸

فصل ۷ ارزشیابی آغازین

۳۱۹	۱-۷ مقدمه
۳۱۹	۲-۷ ارزشیابی آغازین
۳۲۰	۱-۲-۷ آزمون رفتاری
۳۲۱	۲-۲-۷ پیش‌آزمون
۳۲۲	۳-۲-۷ ترکیب آزمون رفتار زود و پیش‌آزمون
۳۲۲	۳-۷ اهمیت و ضرورت ارزشیابی آغازین
۳۲۴	۴-۷ تعیین اولین گام آموزشی
۳۲۵	۵-۷ خلاصه‌ی فصل
۳۲۶	۶-۷ پروژه‌ی تحقیقاتی

۳۲۸

فصل ۸ گروه‌بندی دانش‌آموزان

۳۲۹	۱-۸ مقدمه
۳۲۹	۲-۸ یادگیری مشارکتی
۳۳۲	۳-۸ انواع گروه‌ها
۳۳۳	۴-۸ نحوه‌ی گروه‌بندی
۳۳۴	۵-۸ انواع گروه‌بندی
۳۳۶	۶-۸ تعداد اعضای گروه
۳۳۹	۷-۸ خلاصه‌ی فصل
۳۴۰	۸-۸ پروژه‌ی تحقیقاتی

۳۴۲ فصل ۹ ایجاد انگیزه

۳۴۳	۱-۹ مقدمه
۳۴۳	۲-۹ مفهوم انگیزش
۳۴۵	۳-۹ انگیزه‌ی تحصیلی

۳۴۷	۴-۹) الگویی برای افزایش انگیزش دانش‌آموزان
۳۵۱	۵-۹) روش‌های ایجاد انگیزه و ترغیب دانش‌آموزان به تحصیل
۳۵۵	۶-۹) آموزش انگیزش پیشرفت
۳۵۶	۷-۹) خلاصه‌ی فصل
۳۵۷	۸-۹) پروژه‌ی تحقیقاتی

۳۶۰

فصل ۱۰ جمع‌بندی درس

۳۶۱	۱-۱۰) مقدمه
۳۶۲	۲-۱۰) اراغ جمع‌بندی
۳۶۳	۱-۱۰) اهداف جمع‌بندی
۳۶۴	۲-۱۰) نقشه‌ی ذهنی
۳۶۵	۱-۴-۱۰) بهیة، سته‌ی مفهومی
۳۶۷	۵-۱۰) خلاصه‌ی فصل
۳۶۷	۶-۱۰) پروژه‌ی تحقیق

۳۷۰

فصل ۱۱ ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

۳۷۱	۱-۱۱) مقدمه
۳۷۱	۲-۱۱) مفاهیم مرتبط با ارزشیابی
۳۷۱	۱-۲-۱۱) اندازه‌گیری
۳۷۲	۲-۲-۱۱) آزمون و آزمودن
۳۷۲	۳-۲-۱۱) سنجش
۳۷۳	۴-۲-۱۱) پژوهش آموزشی
۳۷۳	۳-۱۱) ارزشیابی
۳۷۶	۴-۱۱) دیدگاه‌های روان‌شناختی در خصوص ارزشیابی
۳۸۱	۵-۱۱) مفهوم ارزشیابی کیفی - توصیفی
۳۸۲	۱-۵-۱۱) ویژگی‌های ارزشیابی توصیفی
۳۸۳	۲-۵-۱۱) اهداف ارزشیابی توصیفی
۳۸۴	۶-۱۱) دسته‌بندی ارزشیابی‌های آموزشی
۳۸۴	۱-۶-۱۱) دسته‌بندی ارزشیابی‌ها با توجه به ملاک ارزشیابی
۳۸۴	۱-۱-۶-۱۱) ارزشیابی وابسته به ملاک
۳۸۵	۲-۱-۶-۱۱) ارزشیابی وابسته به هنجار
۳۸۵	۳-۱-۶-۱۱) ارزشیابی وابسته به مرجع
۳۸۵	۲-۶-۱۱) دسته‌بندی ارزشیابی‌ها با توجه به زمان و هدف ارزشیابی

۳۸۶	 ارزشیابی آغازین (۱-۲-۶-۱۱)
۳۸۶	 ارزشیابی تکوینی یا مرحله‌ای (۲-۲-۶-۱۱)
۳۸۸	 ارزشیابی تشخیصی (۳-۲-۶-۱۱)
۳۸۹	 ارزشیابی تراکمی (پایانی، نهایی یا مجموعه‌ای) (۴-۲-۶-۱۱)
۳۸۹	 مراحل طراحی آزمون (۷-۱۱)
۳۹۲	 ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات (۸-۱۱)
۳۹۳	 آزمون مدادکاغذی (کتبی) (۱-۸-۱۱)
۳۹۴	 آزمون‌های بسته پاسخ (۱-۱-۸-۱۱)
۳۹۷	 آزمون‌های باز پاسخ (۲-۱-۸-۱۱)
۴۰۰	 آزمون عملکردی (۲-۱۱)
۴۰۲	 انواع آزمون عملکردی (۱-۲-۸-۱۱)
۴۰۳	 مراحل تهیه آزمون عملکردی (۲-۲-۱۱)
۴۰۹	 سنجش مشاهده‌ای (۳-۸-۱۱)
۴۱۱	 سنجش واری (چک‌لیست) (۱-۳-۸-۱۱)
۴۱۴	 مقیاس رتبه‌بندی (۲-۳-۸-۱۱)
۴۱۷	 واقع‌نگاری ثبت مشاهده یا رویدادنگاری (۳-۳-۸-۱۱)
۴۱۸	 تکالیف درسی (۴-۸-۱۱)
۴۱۹	 خودسنجی (۵-۸-۱۱)
۴۲۴	 همسال سنجی (۶-۸-۱۱)
۴۲۵	 والد سنجی (۷-۸-۱۱)
۴۲۶	 پروژه (۸-۸-۱۱)
۴۲۹	 مصاحبه (۹-۸-۱۱)
۴۲۹	 پرسش و پاسخ شفاهی (۱۰-۸-۱۱)
۴۳۰	 بازخورد (۹-۱۱)
۴۳۰	 مؤلفه‌های بازخورد (۱-۹-۱۱)
۴۳۲	 انواع بازخورد (۲-۹-۱۱)
۴۳۲	 انواع بازخورد از جهت ابزار ارتباط (۱-۲-۹-۱۱)
۴۳۳	 انواع بازخورد از جهت محتوا (۲-۲-۹-۱۱)
۴۳۳	 انواع بازخورد از جهت زمان ارائه (۳-۲-۹-۱۱)
۴۳۳	 نوشتن بازخورد در برگه‌ی ارزشیابی (۳-۹-۱۱)
۴۳۴	 جدول توصیف عملکرد (۱-۳-۹-۱۱)

۴۳۶	 (۲-۳-۹-۱۱) بازخورد توصیفی
۴۳۸	 (۲-۳-۹-۱۱) بازخورد دانش آموز از عملکرد خود
۴۳۹	 (۱۰-۱۱) نگه داری و سازمان دهی اطلاعات
۴۴۰	 (۱-۱۰-۱۱) پوشه ی کار
۴۴۳	 (۱۱-۱۱) خلاصه ی فصل
۴۴۶	 (۱۲-۱۱) پروژه ی تحقیقاتی

۴۴۸

فصل ۱۲ تکالیف درسی

۴۴۹	 (۱-۱۲) مقدمه
۴۴۹	 (۱-۱۲) تکلیف درسی
۴۵۰	 (۳-۱۲) نکات مهمی در تعیین تکلیف
۴۵۲	 (۴-۱۲) انواع تکالیف
۴۵۲	 (۱-۴-۱۲) طبقه بندی تکالیف درسی از نظر محتوا
۴۵۵	 (۲-۴-۱۲) طبقه بندی تکالیف درسی از نظر ارزشیابی نتایج
۴۵۶	 (۳-۴-۱۲) طبقه بندی تکالیف درسی از نظر نوع ارائه
۴۵۶	 (۴-۴-۱۲) طبقه بندی تکالیف درسی از نظر مدت زمان اجرا
۴۵۶	 (۵-۴-۱۲) طبقه بندی تکالیف درسی از نظر تعداد مخاطبین
۴۵۷	 (۶-۴-۱۲) طبقه بندی تکالیف درسی از نظر تقویت مهارت
۴۵۹	 (۵-۱۲) عوامل مؤثر بر اثرات تکلیف درسی
۴۶۰	 (۶-۱۲) ویژگی های تکلیف سودمند
۴۶۰	 (۷-۱۲) اثرات ارائه ی تکالیف برای دانش آموزان
۴۶۱	 (۸-۱۲) خلاصه ی فصل
۴۶۲	 (۹-۱۲) پروژه ی تحقیقاتی
۴۶۳	 پیوست
۵۰۳	 منابع
۵۱۲	 واژه نامه

شتاب فزاینده‌ی تغییر و تحول در فرایند تعلیم و تربیت ایجاب می‌نماید آموزش از فرایند صرف انتقال اطلاعات به یادگیرندگان و آموزش اندیشه‌ها، به‌سوی آموزش شیوه‌های حل مسئله، پرورش خلاقیت و آموزش چگونه اندیشیدن سوق داده شود و حافظه پروری و باز پس دادن هر آنچه در کتاب‌های درسی نوشته‌شده به کم‌ترین میزان خود برسد. این تغییر در شیوه‌ی آموزش، راهبردهای یاددهی - یادگیری جدید، کاربردی و اثربخشی را فرا روی یاددهندگان قرار داده است که در صورت شناخت آن‌ها، این امکان فراهم می‌شود که بتوانند به فراخور شرایط و ویژگی‌های کلاس‌های خود از آن‌ها بهره ببرند. به‌عنوان مثال استفاده از راهبردهایی مانند حل مسئله، شبیه‌سازی، ایفای نقش، بارش فکری، بدیعه پردازی، تفحص گروهی توسط معلمان، در تعمیق یادگیری دانش‌آموزان و نهادینه‌شدن اطلاعات و کاربردی‌شدن آن‌ها نقش بسزایی دارد.

کوشش برای این تغییر برای همه‌ی یاددهندگان در تمامی سطوح آموزشی باید مهم باشد و کتاب حاضر با معرفی اصول و روش‌های تدریس و با تأکید بر طراحی آموزشی و تدوین طرح درس در جهت یاری‌رساندن به این کوشش تدوین شده است.

از آنجاکه متغیرهای زیادی برای معلمان در هنگام تصمیم‌گیری در فرایند یاددهی - یادگیری وجود دارد و معلمان به‌عنوان تصمیم‌گیرنده‌های آموزشی باید برای اجرای این فرایند، طرحی داشته باشند، کسب اطلاعاتی در مورد عناصر داخلی طرح درس ضروری است؛ از این‌رو هر فصل از کتاب به یک عنصر از طراحی درس اشاره دارد. سازمان‌دهی کتاب حاضر بر پایه‌ی فرم طرح درس وزارت آموزش و پرورش و همسو با عناصر برنامه‌ی درسی و طرح‌ریزی آن است و هدف کلی هر فصل در یک نگاه به‌صورت گرافیکی در ابتدای آن ارائه شده است.